

Návrh ošetření vybraných dřevin v zámeckém parku Muzeum Bruntál

V Krnově 31. 07. 2024

I. Obsah:

I.	Obsah.....	2
II.	Seznam dokumentace:	3
III.	Identifikační údaje	3
IV.	Obecné informace	4
IV.I.	Majetkoprávní vztahy	4
V.	Metodika hodnocení	4
V.I.	Hodnocení základní plochy.....	4
V.II.	Hodnocení dřevinných vegetačních prvků	4
VI.	Zhodnocení stávajícího stavu	11
VI.I.	Hodnocení základních ploch	11
VI.II.	Individuální hodnocení stromů	18
VII.	Závěr	21
VIII.	Použité podklady	21

II. Seznam dokumentace:

01 Průvodní zpráva

02 Situace řešeného území (grafická příloha M 1 : 1000)

03 Datová část - Fotodokumentace

04 Datová část – Inventarizační tabulka EXCEL

III. Identifikační údaje:

Název: Návrh ošetření vybraných dřevin v zámeckém parku Muzeum Bruntál

Objednatel: Muzeum v Bruntále, příspěvková organizace

Zámecké náměstí 1/7

Bruntál 792 01

Zhotovitel části: Ing. Dušan Martiník

Nerudova 40, 794 01 Krnov

dusan@martinik.org, tel. 775100227

Autorský kolektiv: Ing. Dušan Martiník, Adéla Fuksová

Místo: p.č. 8 a 5/1, k.ú. Bruntál-město

Stupeň PD: Průzkumy a rozborů

Datum terénního šetření: červenec 2024

Datum zpracování: červenec 2024

Ing. Dušan MARTINÍK
Arboristika, poradenská činnost
zahradní architektura
Nerudova 40 Krnov 794 01

IV. Obecné informace:

Hodnocení dřevin je zpracováno za účelem vyhodnocení míry rizika pro provozní bezpečnost a nastavení (optimalizaci) systému péče o tyto stromy.

IV.I. Majetkoprávní vztahy:

Katastrální území	Číslo parcely	Druh pozemku	Způsob využití:	Vlastník	Celková výměra (m2)	Režim ochrany
Bruntál-město [613169]	8	Ostatní plocha	Zeleň	Město Bruntál, Nádražní 994/20, 79201 Bruntál	3769	pam. zóna - budova, pozemek v památkové zóně
Bruntál-město [613169]	5/1	Ostatní plocha	Zeleň	Město Bruntál, Nádražní 994/20, 79201 Bruntál	17486	pam. zóna - budova, pozemek v památkové zóně

V. Metodika hodnocení

V.I. Hodnocení základních ploch

Hodnocení základních ploch slouží primárně k vytvoření uceleného systému správy sídelní zeleně. Na základě hodnocených parametrů lze vzájemně porovnávat jednotlivé plochy zeleně a určovat priority. Metodický postup hodnocení základních ploch vychází z výukových materiálů ZF v Lednici (Šimek et. Kučera nepubl.) a požadavků standardu SPPK A01 001 Hodnocení stromů.

V.II. Hodnocení dřevinných vegetačních prvků

Metodika hodnocení stromů vychází ze standardu SPPK 01 001 Hodnocení stromů. Hodnocené atributy byly upraveny individuálně na základě specifik ploch, potřeb a cílů hodnocení.

LOKALIZACE JEDNOTLIVÝCH PRVKŮ

Mapový výstup byl vytvořen na základě zákresu dřevin do ortofotomapy během terénního šetření. Tato data byla následně zpracovávána v programu GeoStore V6.

HODNOCENÍ STROMŮ

Identifikační údaje:**Pořadové číslo**

Slouží k identifikaci jedince v mapových podkladech a tabulkových podkladech.

Podrobnost hodnocení (individuální nebo společné hodnocení prvků) je dáno účelem hodnocení a vzájemnou domluvou objednatele a zhotovitele hodnocení.

Taxonomické a dendrometrické údaje:**Taxon (rod, druh, vnitrodruhová jednotka)**

Taxon je určen rodovým a druhovým jménem dřeviny dle Hurycha. V případě identifikovaného kultivaru je uveden i název kultivaru.

Výška stromu

Hodnoty neměřeny.

Šířka koruny

Hodnoty neměřeny.

Výčetní tloušťka (průměr kmene)

Hodnoty neměřeny.

Kvalitativní údaje:**Vývojové stádium (fyziologické stáří)**

Udává stav stromu na základě jeho vývojové fáze. Ta je určena nejenom reálným věkem stromu, ale především spolupůsobením vnějších faktorů.

Stupeň	Název	Popis
1	Mladý jedinec ve fázi aklimatizace	Semenáč s výškou do 1 m odrůstající konkurenci trav a keřů nebo nově vysazený strom ve fázi procesu ujímání.
2	Aklimatizovaný mladý strom	Mladý ujatý jedinec ve fázi utváření architektury koruny do doby ukončení zapěstování koruny.
3	Dospívající jedinec	Dospívající jedinec po fázi výchovného řezu s trvajícím preferencí výškového přírůstu, který ještě nedosáhl ½ běžné výšky taxonu.
3-4	Přechodové stadium	Přechodové stadium 3-4 obvykle označuje jedince, přesahující ½ běžné výšky jedince, avšak nedosahují dimenzí dospělého stromu. Často jsou součástí tohoto stadia také stromy s ukončeným nebo výrazně zpomaleným přírůstkem vlivem působení stresorů („zakrnělé stromy“).

4	Dospělý jedinec	Dospělý strom obvyklých dimenzí taxonu s většinou ukončenou fází výškového přírůstu.
5	Senescentní jedinec	Strom vykazující známky senescence – obvodové odumírání koruny s nahrazováním asimilačního aparátu vývojem sekundárního obrostu níže v koruně.

Fyziologická vitalita

Jedná se o parametr „životaschopnosti“ stromu, určený na základě průběhu jeho fyziologických funkcí.

Stupeň	Název	Popis
1	Výborná až mírně snížená	Hustě olistěná kompaktní koruna bez známek prosychání na periferii (možné výjimky při růstu v částečném zástínu), ve vrcholové partii dlouhodobý vývoj makroblastů z vrcholového i postranních pupenů (bez výjimky u jedinců s fyziologickým stářím 1-3), bez vývoje sekundárních výhonů (možné výjimky při výrazné změně poměrů osvětlení – redukce koruny, uvolnění z porostu apod.), u stálezelených jehličnanů počet ročníků jehličí odpovídající taxonu, dynamický vývoj kalusu a ránového dřeva (druhově specifické), event. reakčního dřeva.
2	zřetelně snížená	Patrná defoliace koruny s její možnou fragmentací na periferii, prosychání bočních partií koruny nevyvolané zástínem s tendencí jejího dalšího prosychání (většinou se netýká vrcholové partie), ve vrcholové partii koruny častý vývoj brachyblastů z postranních pupenů, možný spontánní vývoj sekundárních výhonů v koruně, na kmeni či v okolí báze kmene i bez změn stanoviště, snížený počet ročníků jehličí u stálezelených jehličnanů, snížená dynamika vývoje kalusu a ránového dřeva (druhově specifické), event. reakčního dřeva.
3	výrazně snížená	Významná defoliace koruny (až do cca 50%), koruna významně fragmentovaná, dynamické prosychání nevyvolané zástínem s tendencí dalšího sestupu; často suchá vrcholová partie koruny, brachyblasty se vyvíjí jak z postranních, tak z vrcholových pupenů, u stálezelených jehličnanů pouze 1-2 ročníky jehličí.
4	zbytková	Defoliace koruny nad 50%, pouze některé části koruny vykazují živý asimilační aparát, většina koruny odumřelá.
5	suchý strom	Zcela odumřelý jedinec.

Biomechanická vitalita (zdravotní stav)

Charakterizuje jedince z pohledu mechanického narušení či poškození.

Stupeň	Název	Popis
1	výborný až dobrý	Bez patrných mechanických poškození kmene a silnějších větví (možná přítomnost ran po vhodně prováděném řezu), bez přítomnosti silných suchých větví v koruně (nad 5 cm), žádné symptomy infekce dřevními houbami (výjimečně možná přítomnost saprofytů na odumřelém dřevě), případně defektní větvení (i v kosterním větvení) pouze ve stádiu vývoje.
2	snížený	Možná přítomnost poškození na kmeni či větší poškození větví, patrné symptomy infekce dřevními houbami v počátečních fázích vývoje, možná přítomnost silných suchých větví, vylomené či zlomené silnější větve, možná přítomnost ojedinělých výletových otvorů v koruně, vyvinuté defektní větvení (tlaková vidlice) v kosterním větvení, možná přítomnost trhlin na kmeni či v kosterních větvích, možná přítomnost „rakovinných“ útvarů, nerovno vážený přírůst podnože a roubu, případně patrná inkonzistence v oblasti spoje. Jednotlivé defekty se nevyskytují ve vzájemné kombinaci. Při souběhu více než 2 výše popsanych defektů přechod na zdravotní stav 3.

3	výrazně snížený	Mechanická poškození kmene se symptomy aktivně probíhající infekce dřevními houbami, rozsáhlejší dutiny, významnější výskyt výletových otvorů ve více úrovních, rozsáhlejší symptomy infekce po délce kosterních větví, odlomená část koruny, vyvinuté tlakové vidlice s prasklinami i či se symptomy infekce dřevními houbami, podezření na zásah do staticky významného kořenového talíře. Obecně se jedná o souběh více defektů.
4	silně narušený	Rozsáhlé dutiny ve kmeni, symptomy infekce či rozsáhlého mechanického narušení staticky významného kořenového talíře, odlomená podstatná část koruny. Stromy se zásadně zhoršenou perspektivou v důsledku mechanických poškození.
5	rozpadlý strom	Celkově rozpadlý strom (torzo) či rozpadající se.

Provozní bezpečnost - stabilita

Charakterizuje riziko pro osoby či majetek v dopadové zóně stromu. Hodnotí se na základě stability dřeviny (přítomnosti staticky významných defektů) a frekvence pohybu osob či hodnoty majetku v dopadové zóně dřeviny.

Stupeň	Název	Popis
1	výborná	Bez zjištěného výskytu staticky významných defektů nebo s drobnými defekty či defekty ve fázi vývoje mimo provozně exponované plochy.
2	dobrá	Přítomné staticky významné defekty ve fázi vývoje, dosud bez předpokládaného rizika selhání, jednotlivé defekty se nevyskytují ve vzájemné kombinaci, případně drobné defekty v provozně exponovaných plochách. Rozsah defektů lze většinou řešit běžnými pěstebními zásahy bez nutnosti speciálních zásahů stabilizačních.
3	zhoršená	Zjištěný výskyt jednoho vyvinutého defektu s předpokládaným vlivem na riziko selhání celého stromu, či jeho významné části nebo výskyt více staticky významných defektů ve fázi vývoje. Případně se může jednat také o dřevinu se souběhem více statických defektů mimo provozně exponované plochy. V provozně exponovaných plochách je nutná stabilizace pomocí speciálního zásahu (stabilizační řezy, bezpečnostní vazby atd.).
4	výrazně zhoršená	Zjištěný souběh několika vyvinutých staticky relevantních defektů, v provozně exponovaných plochách. Nutná realizace speciálního stabilizačního zásahu s alternativou kácení stromu. Stabilizační zásahy je nutné realizovat v takovém rozsahu, že sekundárně často negativně ovlivňují perspektivu jedince.
5	havarijní strom	Stromy, jejichž stavem je zřejmě a bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo hrozí-li škoda značného rozsahu. Stabilizaci nelze provést pomocí nedestruktivního pěstebního zásahu.

Perspektiva stromu

Perspektiva dřeviny na lokalitě je souhrnná hodnota vyjadřující životnost a délku uplatnění stromu z pěstebního hlediska.

Stupeň	Název	Popis
a	dřeviny alespoň střednědobě perspektivní	Dřeviny se středně až dlouhodobou perspektivou, které nemají zásadní zjevné znaky, jež by zásadně zkrátily jejich setrvání na stanovišti.
b	dřeviny se zkrácenou perspektivou (krátkodobě perspektivní)	Dřeviny, které mají výrazné znaky, co značně snižují jejich dlouhodobou perspektivu.

c	dřeviny neperspektivní a havarijní	Dřeviny ve špatném zdravotním stavu, nebo i takové, u kterých není účelné vynakládat prostředky na jejich další stabilizaci či ošetření, stromy havarijní.
---	------------------------------------	--

Návrh péstebních opatření:

Pěstební opatření

V rámci dendrologického průzkumu je nutné navržená pěstební opatření chápat jako zásahy, které je vhodné provést v rámci udržovací péče. Návrh pěstební opatření vychází ze současného stavu plochy – v případě změny stavu plochy (např. změna trasování cestní sítě, výrazné probírky porostů apod.) je nutné, aby došlo k přehodnocení zásahů. Navržená pěstební opatření vycházejí ze soustavy arboristických standardů, zejména standardu SPPK 002 02 Řez stromů. Podrobný popis jednotlivých technologií je uveden v těchto standardech. Pěstební opatření musí být prováděna kvalifikovaným arboristou a při řezu musí být dodržovány také adekvátní techniky řezu dle standardu!

Kategorie opatření:	Zkratka	Název	Popis
Rozvojová péče	RP	Rozvojová péče	Jedná se o soubor opatření, které je nutné provádět u nově založených výsadeb. Jedná se o zajištění dostatečné závlhky, pletí a mulčování závlahové mísy, kontrolu a včasné odstranění kotvení, řez výchovný). Zajištění rozvojové péče má klíčový význam pro ujetí a výslednou perspektivu nových výsadeb.
Řezy udržovací	RV	Výchovný řez	Řez mladého stromu za účelem zapěstování jeho koruny. Cílem je založení tvarově charakteristické koruny pro daný druh či kultivar a přizpůsobení funkčním požadavkům stanoviště (např. úpravou podchodné, podjezdové výšky, redukcí koruny směrem k budovám, veřejnému osvětlení či jiným překážkám.)
	RZ	Zdravotní řez	Řez zaměřený na řešení zdravotního stavu stromu. Odstraňují se především větve suché, vitalitně oslabené, nevhodné z hlediska architektury koruny, křížící se, infikované či napadené škůdci, rizikové z hlediska provozní bezpečnosti. To vše při zachování charakteristického habitu daného taxonu. Zdravotní řez primárně řeší cíle řezu bezpečnostního.
	RB	Bezpečnostní řez	Řez zaměřený na odstraňování suchých větví s průměrem nad 5 cm vč., redukcí a odlehčení větví se zřetelnými staticky významnými defekty, které bezprostředně ohrožují provozní bezpečnost, odstraňování větví zavěšených či zlomených. Neřeší komplexní statické poměry celého stromu (možnost vývratu, zlomu kmene či velkých kosterních větví).
	OVB/OV	Odstranění výmladků	Odstranění výmladků na bázi, odstranění výmladků na kmeni a bázi.
Redukční řezy	RL	Redukční řez	Řez zmenšující objem koruny nebo zakracující větve. Nezahrnuje řez zdravotní. Zásah musí být proveden citlivě při zachování drahově charakteristického habitu ošetřovaného jedince a maximálním přizpůsobením velikosti a tvaru koruny funkčním požadavkům stanoviště.
			RL-SP Lokální redukce směrem k překážce
			RL-LR Lokální redukce z důvodu stabilizace
			RL-PV Úprava průjezdního či průchozího profilu
	RO	Redukce obvodová	Redukční řez obvodový za účelem snížení těžiště koruny za účelem stabilizace stromu s udáním odstraněného množství asimilačního aparátu koruny.

Řezy stabilizační	SSK	Stabilizace sekundární koruny	
	RS	Sesazovací řez	Radikální ořez koruny, provádí se pouze u krátkověkých dřevin za účelem jejich dočasné stabilizace.
Řezy tvarovací	RT-HL	Řez na hlavu	
	RT-CP	Řez na čípek	
	RT-ZP	Řez živých plotů a stěn	
Kácení	K	Kácení stromu	Vzhledem k městskému prostředí se ve všech případech jedná o rizikové kácení ve ztížených podmínkách.
Instalace bezpečnostních vazeb	VD	Vazba dynamická	Instalace nebo výměna polypropylenové nebo polyethylenové vazby, číslicí před značkou je uveden počet ramen a v závorce nosnost vazby. Pokud není v poznámce uvedeno jinak, instaluje se v horní třetině koruny stromu.
	VS	Vazba statická	Instalace vrtané nebo podkladnicové vazby, číslicí před značkou je uveden počet ramen. Obvykle se instaluje ve spodní úrovni.
Další opatření (nejsou uvedena ve standardech)	OK	Odstranění kotvení stromu	
	OB	Redukce břečťanu	Cílem zásahu je uvolnění kosterních větví. Břečťan může být ponechán ve spodních partiích, max. do výšky nasazení koruny. Při odstranění břečťanu by měla být odkryta riziková místa (řezné rány, problematická větvení) tak, aby byla možná jejich vizuální kontrola. Vzhledem ke sníženým možnostem vizuálního hodnocení před odstraněním břečťanu je třeba po dohodě s technickým dozorem přizpůsobit další péstební opatření zjištěným skutečnostem.

Při realizaci péstebních opatření je třeba mít na paměti, že každý řez je potenciálním vstupním místem pro patogeny a zejména houbové infekce, které způsobují vznik dutin a v dlouhodobém horizontu mohou být příčinou zhoršení stavu stromu, pádu stromu či jeho částí. Při neúměrném rozsahu řezu také může docházet k vzniku bujných, avšak nestabilních sekundárních výhonů v koruně. Z těchto důvodů je nutné, aby byl řez realizován pouze v nezbytně nutném rozsahu, s jasným cílem tak, aby přínosy takového řezu jasně převažovaly nad riziky, které přináší. Správná technika řezu (správný úhel vedení řezu) zajistí co nejrychlejší možné hojení ran - překrytí rány hojivým pletivem (tzv. kalusem). Z uvedených důvodů je nezbytné, aby složitější komplexnější zásahy v korunách stromů prováděli profesionální arboristé.

Naopak věci běžné údržby by měla být rozvojová péče o výsadby, odstraňování výmladků, provádění pravidelných hlavových řezů, průběžné odstraňování suchých větví, jednoduché kácení a odstraňování nežádoucích náletů stromů apod.

VI. Zhodnocení stávajícího stavu

VI.I. Hodnocení základní plochy

V řešeném území byla vymezena jedna základní plocha a to na parcelách č. 5/1 a 8 k.ú. Bruntál-město, které tvoří jeden celek areálu státního zámku.

Prostorová struktura vegetačních prvků

V základních plochách *odpovídá funkčnímu typu.*

Režim návštěvnosti

Veřejnosti přístupné plochy s různým druhem omezením.

Kvalitativní hodnocení a stabilita dřevin:

Dřeviny v hodnocené oblasti jsou různorodého stáří a významu. V lokalitě byly provedeny i dosadby nových dřevin, které byly vysazeny pravděpodobně do míst dříve odstraněných jedinců. Plocha je přehuštěná a v budoucnu, po dorostení nových výsadeb, bude silně zastíněna a zahuštěná. U takového porostu dochází k samovolnému prosychání a musí být častěji kontrolován.

Také se u hodnocených dřevin často vyskytují již instalované bezpečnostní vazby v korunách dřevin. U těchto instalací nebyl dohledán žádný písemný materiál s datem instalace a druhem instalovaného materiálu. Musí být provedena revize a zároveň vypracován protokol o kontrole, který bude obsahovat veškeré náležitosti stanovené arboristickým standardem Řady A SPPK A02 004:2017 „Bezpečnostní vazby a ostatní stabilizační systémy“.

Většina dřevin roste v zápoji. Tím dochází k netypickým růstům a následně defektům, které je potřeba řešit stabilizací.

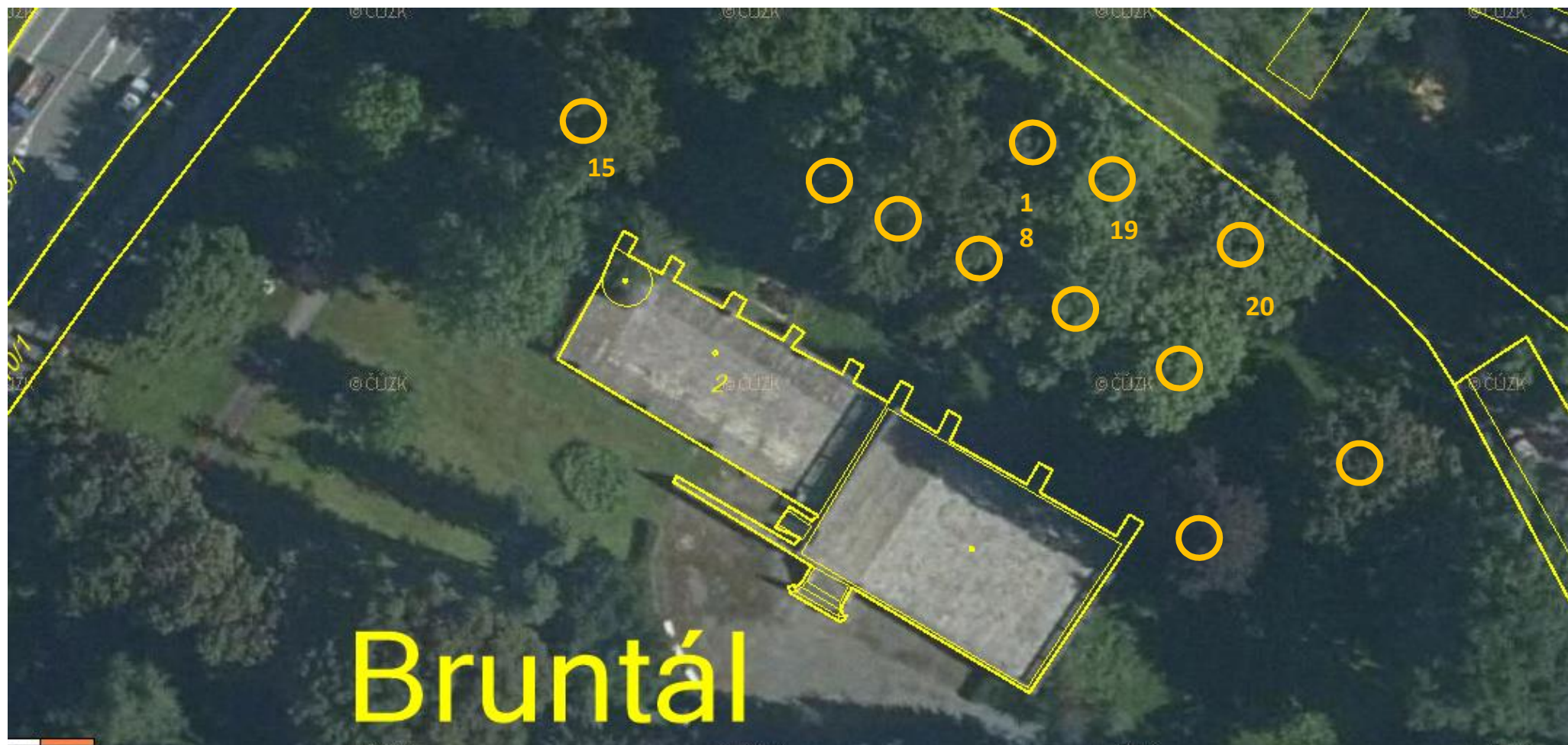
Navržené zásahy u vybraných dřevin budou zaručovat bezpečnost pro uživatele a návštěvníky pozemku.

VI.II. Individuální hodnocení stromů

Inventarizační tabulka

číslo	Taxon	obvod kmene	průměr kmene	průměr koruny	výška	Fyziologické stáří	vitalita	zdravotní stav	stabilita	perspektiva	poznámka	popis	Hodnocení													
						1-mladý strom, 2-aklimatizovaný, 3-dospívající str., 4-dospělý str., 5-senescentní str.	1-výborná, 2-zřetelně snížená, 3-výrazně snížená, 4-zbytková, 5-suchý s.	1-výborný, dobrý, 2-zhoršený, 3-výrazně zhoršený, 4-silně narušený, 5-rozpadající	1-výborná, 2-zhoršená, 3-výrazně zhoršená, 4-silně narušená, 5-havarijní s.	a-dlouho dobá, b-krátko dobá, c-neperspektivní			suché větve	zalomené větve	úžlabí	nezahojené řezy v koruně	poškozená pata kmene, kořeny	poškození kmene	suchý vrchol	obrostý kmen - VYMLADKY	dřevokazná houba	imel v koruně	boule na kmene	řutiny - na kmene a kosterních větvích	USTUPUJÍCÍ VITALITA	Ošetření - zařazení do skupin
01	Acer platanoides					4	3	3	2	a			X							X						S-RZ, S-OV
02	Tilia cordata					4	3	2	2	a				X						X						S-OV,
03	Acer platanoides					4	2	3	3	a		PKV, PPV					X									S-RLSP
04	Acer platanoides					4	2	2	2	a				X												S-VK
05	Tilia cordata					4	2	3	3	a		stávající bezp.vazba			X											S-VDH, S-VK
06	Quercus robur					4	3	3	2	a			X	X												S-RZ
07	Aesculus hippocastanum					4	2	3	3	a		TVI			X											S-VDH
08	Aesculus hippocastanum					4	2	3	3	a		TVI			X											S-VDH 3x
09	Tilia cordata					4	3	3	3	a		NVV, TVI			X									X		S-RLLR, S-VDH, PB-KZ
010	Larix decidua					4	3	3	2	a			X							X						PB-LO
011	Quercus sp.					4	2	2	2	a			X													S-RZ
012	Acer platanoides					4	3	2	2	a			X													S-BR

Navržené zásahy:

1. Detailní revize již instalované vazby s využitím lezecké techniky (S-VK) – dřevina č. 4, 5, 14, 15, 17
2. vypracování protokolu o kontrole bezpečnostních vazeb - dřevina č. 4, 5, 14, 15, 17

3. S-VDH Instalace dynamické vazby v horní úrovni - dřevina č. 5, 7, 8, 9, 14, 15, 17,
4. Lokální redukce směrem k překážce (S-RLLP) – dřevina č. 9,
5. Řez zdravotní (S-RZ) - dřevina č. 1, 6, 11,
6. Kácení rizikové (S-KPV) – dřevina č. 16
7. Skupina redukčních řezů lokálních - Úprava průjezdného a průchozího profilu (S-RLSP) – dřevina č. 3
8. Řezy stabilizační – Lokální redukce z důvodu stabilizace (S-RLLR) – dřevina č. 9, 18, 19, 20
9. vypracování protokolu o INSTALACI bezpečnostních vazeb - dřevina č. 4, 5, 14, 15, 17
10. Řez bezpečnostní (S-RB) - dřevina č. 12, 13,
11. Přístrojový test stromu (S-TP) – dřevina č. 13
12. Odstranění lián vrůstajících do koruny hostitelských stromů včetně jejich strhání z kmene a kosterních větví (PB-LO) – dřevina č. 10

Popis některých základních zásahů.

Řez zdravotní (S-RZ)

Cíl řezu: zabezpečení dlouhodobé funkce a perspektivy stromu s udržení jeho dobrého zdravotního stavu, vitality a provozní bezpečnosti. Zachování architektury koruny žádoucí pro daný taxon. Jedná se o komplexní, nejdetailnější ošetření koruny stromu řezem. Často je kombinován s některou z lokálních redukcí (S-RL) řešící dodatečné specifické požadavky konkrétního stromu.

Náplň řezu: odstraňovány, případně redukovány jsou větve a výhony:

- strukturálně nevhodné (kodominantní výhony apod.),
- silákovými vidlicemi či jinak narušeným větvením (pokud se jedná o dlouhodobě pěstebně zanedbané jedince, je vhodné tento parametr řešit zvlášť pomocí S-RLLR).
- nevhodně postavené (sekundární výhony vrůstající do koruny, křížící se větve apod.).
- mechanicky poškozené, zlomené, se sníženou stabilitou.
- napadené chorobami či škůdci (zejména kolonizované hemiparazity - jmelí, ochmet).
- usychající (výrazně vitalitně oslabené) a suché

Optimální období: období plné vegetace. Realizace mimo optimální období není technologická chyba, může ale vést k nedostatečnému naplnění požadovaného

obsahu řezu. Zejména větve se sníženou vitalitou (příp. i zcela suché) je u listnatých dřevin velmi obtížné nalézt v období vegetačního klidu.

Specifické parametry:

- nedochází k patrnému narušení habitu ošetřovaného stromu,
- nesmí dojít k odstranění více než 20 % objemu asimilačního aparátu.
- ponechávání drobných suchých větví v koruně není považováno za chybu.
- v opodstatněných případech (zejména na dřevinách, kde preferujeme jejich biologickou hodnotu nad hodnotou estetickou) je možné ponechat na kmeni nebo kosterních větvích stabilní pahýl, jestliže jeho průměr je větší než 10 cm a délka 50 cm,
- neřeší aktuální statické poměry celého jedince (jako například riziko vývratu, zlomu kmene, rozpadu koruny apod.).
- preferovanými technikami řezu je řez na větvní límeček a řez na postranní větev; řez „naslepo“ používáme jen v extrémně výjimečných případech.
- navrhování S-RZ na jehličnatých dřevinách je ojedinělá výjimka.
- při výrazném napadení škůdci (zejména jmelí a ochmetu) nad 20-30 % objemu asimilačního aparátu nelze docílit při realizaci S-RZ úplného odstranění všech napadených větví bez poškození stromu. Nutné je postupovat ve více etapách, popřípadě zvážit aplikaci chemické ochrany.

Řez bezpečnostní (S-RB)

Cíl řezu: jedná se o minimální variantu zásahu, řešící pouze základní požadavky na zajištění aktuální provozní bezpečnosti koruny stromu.

Náplň řezu: jsou odstraňovány, případně redukovány větve či výhony:

- tlusté suché, narušující provozní bezpečnost (s rizikem odlomení a pádu).
- zlomené či nalomené se zhoršenou stabilitou.
- mechanicky poškozené s rizikem odlomení,
- přerostlé sekundární (staticky rizikové výhony pocházející z adven- tivních či spících pupenů).
- s defektním větvením (nejčastěji tlakové vidlice s rizikem selhání - tedy plně vyvinuté, v souběhu s dalšími defekty).
- volně visící.

Optimální období: kdykoli během roku

Specifické parametry:

- neřeší komplexní statické poměry celého jedince, jako například možnost vývratu, zlomu kmene, rozpad koruny apod.

Lokální redukce směrem k překážce (S-RLSP)

Cíl řezu: stranová redukce koruny ve směru k definované překážce.

Tou může být zejména:

- budova (ošlehávání omítek, stínění v oknech, zasahování koruny nad střechu apod.),
- docílení odstupové vzdálenosti definované zákonem či normou - zejména řešení konfliktů s ochranným či bezpečnostním pásmem nadzemních prvků technické infrastruktury.
- vytvoření průhledu, apod.

Náplň řezu: odstraňování či redukce větví, které zasahují v nežádoucím směru.

Optimální období: kdykoli během roku, nejčastěji v souběhu s některým ze strukturálních zásahů (S-RB či S-RZ).

Specifické parametry:

- interval opakování je třeba volit s ohledem na stanoviště, druh stromu (intenzitu délkového přírůstu větví), stav stromu a charakter překážky.
- používá se především technika řezu na větvní límeček a na postranní větev; řez „naslepo“ je možné využívat jen v případech, kdy neexistuje jiná varianta.
- je nutná následná pravidelná péče o strom s kontrolou naplnění cíle řezu.

Redukce obvodová (S-RO)

Cíl řezu: stabilizace stromu zmenšením náporové plochy koruny a snížením jejího těžiště. Při posuzování potřeby obvodové redukce koruny je vhodné provést předběžnou kalkulaci stabilizačního efektu zásahu ve vztahu k rozsahu zjištěného defektu (např. s využitím metody WLA - Wind Load Analysis - www.wla.cz).

Náplň řezu: redukuje se výška stromu s postupnou redukcí postranních výhonů až na úroveň, která odpovídá požadovanému stabilizačnímu efektu.

Optimální období: období vegetačního klidu (v případě jemnějších redukcí, příp. řešení akutních stavů je možná i realizace v období vegetace).

Specifické parametry:

- optimální objem jednorázově odstraněné části koruny je do 30 % objemu asimilačního aparátu, skutečná redukce se ovšem řídí nutným naplněním požadovaného stabilizačního efektu.
- nejvíce se zakracují větve v horní části koruny a směrem dolů se délka zkrácení zmenšuje.
- postupuje se technikou řezu na postranní větev, příp. řezem „naslepo“.
- je nutná následná pravidelná péče o strom s kontrolou naplnění cíle řezu.
- rozsáhlejší redukci je nezbytné provádět postupně, v několika etapách s intervalem 5-10 let a to podle reakce stromu na předchozí zákroky.
- je nutné zohlednit druhové vlastnosti, vitalitu, zastínění okolními jedinci a podobně.
- pokud je to možné, řezem neměníme tvar koruny žádoucí a typický pro daný druh či kultivar.
- nelze ji provádět na mladých a středněvěkových stromech ve fázi dynamického délkového přírůstu, je určena především pro dospělé a senescentní jedince,
- velmi omezená (často vyloučená) je realizace S-RO na jehličnatých stromech.

Lokální redukce z důvodu stabilizace (S-RLLR)

Cíl řezu: redukce koruny z důvodu snížení nežádoucího zatížení stromu a zvýšení jeho stability.

Náplň řezu: řešenými parametry jsou zejména:

- symetrizace koruny stromu.
- odlehčení větví vyčnívajících z habitu, příp. větví, u nichž existuje riziko z přetížení.
- redukce či odstraňování větví s růstovými defekty (např. tlakovými vidlicemi).
- redukce významně poškozených kosterních větví s rizikem selhání. Potlačení větví (především v případech kodominantních výhonů a tlakových vidlic) musí být provedeno podstatným způsobem, aby byl naplněn efekt řezu. Nežádoucí výhony se redukují nejčastěji o Vs až V2 délky.

Optimální období: kdykoli během roku, nejčastěji v souběhu s některým ze strukturálních zásahů (S-RB či S-RZ).

Specifické parametry:

- interval opakování je třeba volit s ohledem na stanoviště, druh stromu, stav stromu a rozsah destabilizace.
- používá se především technika řezu na větvní límeček, na postranní větev, v opodstatněných případech i řez „naslepo“.

- účel řezu musí být v návrhu ošetření jednoznačně definován.
- maximální objem jednorázově odstraněné části koruny je do 30 % celkového objemu asimilačního aparátu koruny stromu.
- je nutná následná pravidelná péče o strom s kontrolou naplnění cíle řezu,
- při realizaci S-RLLR nesmí dojít ke vzniku významně asymetrické koruny, která by mohla negativně ovlivnit stabilitu stromu.

Fotodokumentace

VII. Závěr

- Specifikovaná a navržená opatření u dřevin musí být provedena odborníkem, který zná odbornou terminologii a je oprávněn takovéto zásahy realizovat.
- Navržené zásahy jsou plně v souladu s Arboristickými standardy na ošetřování stromů Řady A, SPPK A02 002:2015 I. revize 2015 a SPPK A02 004:2017 Bezpečnostní vazby a ostatní stabilizační systémy.
- Evidovat veškeré bezpečnostní vazby a provádět pravidelnou a evidovanou kontrolu.
- Následnou revizi u dřevin doporučuji jako S-TVV Specializovaný průzkum stromu detailní ze země po 2 letech od tohoto posudku

Tento odborný posudek jsem podal jako znalec jmenovaný rozhodnutím Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. dubna 2005, číslo jednací Spr 1419/2005, a to pro obor **Životní prostředí včetně přírody a krajiny/ Dendrologie a arboristika.**

VIII. Použité podklady

Hurych, V., Mikuláš, E.: Sadovnická dendrologie. Praha: SZN, 1973.

Informace o katastru nemovitostí. Český úřad zeměměřický a katastrální Praha. <http://nahlizeniidokn.cuzk.cz/>

SPPK, Standardy péče o přírodu a krajinu -řada A Arboristické standardy, SPPK A 01 001 Hodnocení stavu stromů, AOPK ČR 2018

SPPK, Standardy péče o přírodu a krajinu -řada A Arboristické standardy, SPPK A 02 002:2015 Řez stromů, AOPK ČR 2015

SPPK, Standardy péče o přírodu a krajinu -řada A Arboristické standardy, SPPK A02 004:2017 Bezpečnostní vazby a ostatní stabilizační systémy

Šimek, P. Kučera, P.: Učební texty a podklady k výuce ZF MENDELU Lednice na Moravě. Rkp. nepubl.(Depon. archiv autorů)

Vlastní terénní průzkum